

Hørings svar - Varme til riktig pris

1 Innledning

Eviny AS takker for muligheten til å gi høringssvar til rapporten – Varme til riktig pris. Innen termisk energi har Eviny i dag to fjernvarmekonsesjoner, i tillegg til en rekke energianlegg uten konsesjon. Selskapet har større kjølenett som forsyner kunder i Bergen og Førde. I tilknytning til termisk energi tilbyr selskapet individuell fordelingsmåling for leiligheter i sameier og borettslag.

Det er fjernvarmeanleggene som er omfattet av rapporten – Varme til riktig pris, men eventuell endring i prisreguleringen vil også ha innvirkning på flere mindre energianlegg som i dag følger fjernvarmeprisen.

I Bergen er det overskuddsenergi fra BIR sitt avfallsforbrenningsanlegg som utgjør grunnlasten, og hvert år forsyner anlegget i underkant av 300 GWh. I Førde kommer grunnlasten fra sjøvannsbaserte varmepumper, og anlegget er i sterk vekst.

I møtet med klimautfordringen er energiomstilling vårt viktigste virkemiddel. Utnyttelse av tilgjengelig overskuddsenergi i samfunnet, bruk av rett energi til rett formål og realisering av samfunnsøkonomiske lønnsomme fellesskapsløsninger er avgjørende i dagens energibilde. Tilgang på tilstrekkelig fornybar og bærekraftig produsert energi er en forutsetning for å kunne nå klimamålene. Som en tilleggsfaktor i dagens geopolitiske situasjon, tvinges vi også til å se på energi i et sikkerhetspolitisk perspektiv.

Rapporten. Varme til riktig pris, er laget i en periode med rekordhøye energipriser, en periode som ikke representerer normaliteten. Ved eventuelle endringer i reguleringen av fjernvarmepris, er det viktig å sikre at modellen også står seg i en fremtid med både mer volatile, men samtidig mer normaliserte gjennomsnittspriser på energi.

Det er viktig å se på totaliteten av reguleringer av fjernvarmekonsesjonene. Både kunder og fjernvarmeaktører må ivaretas dersom man skal sikre at samfunnsøkonomiske anlegg realiseres. Er fjernvarme dyrere enn alternativet over tid, velger kundene andre løsninger. Dersom nye og eksisterende aktører opplever usikre rammebetingelser, for høy risiko eller manglende inntjening vil de flytte investeringene over i andre markeder. Konsekvensen blir i begge tilfeller at samfunnsøkonomiske prosjekter skrinlegges, og mindre optimale eller samfunnsøkonomisk dårlige løsninger foretrekkes. Dette vil være uheldig med tanke på den energiomstillingen og de klimautfordringene vi står overfor.

2 Prisfilosofi

Eviny har vært en fjernvarmeaktør i over 20 år, og i hele perioden har selskapet som styrende prinsipper for prissetning av fjernvarme, at:

1. Det skal være økonomisk gunstigere å bruke fjernvarme enn strøm.
2. Eviny skal være en forutsigbar energileverandør med standardiserte prismodeller.
3. Kunden skal oppleve at prismodell og faktura er oversiktlig og lett forståelig.

Denne filosofien ligger fast, både i tider med lave energipriser og det siste året med unormalt høye energipriser.

Hørings svar - Varme til riktig pris

3 Kapasitetsledd

Eviny startet tidlig med digitalisering, og har derfor gode forutsetninger for å følge opp effektledd til den enkelte kunde. Selskapet bruker samme modell for fjernvarme som konsernet sitt nettselskap, BKK, bruker for strømkunder.

For beregning av kapasitetsleddet er det laget en trappetrinnsmodell, der gjennomsnittet av de tre høyeste døgnmaksene i måneden avgjør hvor du havner. En døgnmaks er den timen du brukte mest strøm i løpet av én dag. Det vil si at gjennomsnittet av de tre timene i måneden med høyest forbruk, fordelt på tre ulike dager, vil avgjøre hva slags trinn du havner i.

4 Prismodell

Historisk har Eviny alltid hatt en prismodell som sikrer lavere pris for fjernvarme enn for strøm. Dette har blitt gjort ved at kundene har fått 3% rabatt på spotprisen.

Ved høye energipriser, som siste året i Bergen, gir kundene uttrykk for at fjernvarme ikke er konkurransedyktig med alternative løsninger. Kundenes tro på svært høye spotpriser gjør at kunder vurderer egne energiløsninger for å sikre seg mot høye utgifter. Som respons på kundenes tilbakemelding innførte Eviny i juni 2022 en ny prismodell for fjernvarme. Den nye prismodellen har tatt utgangspunkt i varmpumpe som gunstigste alternativ for kundene.

Opp til en beregnet grense på 70 øre/kWh følger fjernvarmeprisen spotprisen for strøm, med historisk rabatt på 3%, tilsvarende den historiske prismodellen.

Knekkpunktet for fjernvarmeprisen er beregnet ut fra kundenes alternative energikostnad knyttet til å benytte en varmpumpe med el-kjel som spisslast. Det er i evalueringen hensyntatt kundens investeringsbehov (kapitalkostnad), drift og vedlikeholdskostnader samt at det er gjort forutsetninger om hvordan energimiksen gjennom året blir fra produksjonskildene.

For den del av spotpris som er over grensen på 70 øre/kWh, avregnes kunden for 60% av den delen som er over grensen.

Modellen harmonerer med strømstøtteordningen som regjeringen innførte høsten 2021. I den modellen betaler privatkunder 10% av spotprisen for den del som er over 70 øre/kWh, For privatkunder følger fjernvarmeprisen den til enhver tid gjeldende strømstøtteordningen.

5 Makspris

Kunder som velger fjernvarme inngår et langsiktig partnerskap med Eviny som energileverandør, ved at de velger bort egne produksjonsanlegg. De har gjennom kundedialog ytret behov for en garanti, utover lovens krav om at fjernvarme ikke blir dyrere enn alternativet med egen energiproduksjon.

Eviny har derfor siden 2012 operert med makspris på fjernvarme. Maksprisen justeres årlig, ved å definere tak på energileddet (spotpris). Denne modellen fungerer som kundens forsikring mot ekstrempriser. Historisk har pristaket vært knyttet til fyringsolje som i deler av året var billigere en strøm, men i dagens marked er det varme produsert i varmpumpe med el-kjel som backup som setter alternativ pris. En energisentrals produksjonspris vil selvsagt variere sterkt i forhold til hvordan den blir driftet og hvordan byggets forbruksprofil over året og døgnet ser ut. I våre beregninger har vi lagt til grunn det vi vil kalle et normalbygg med normal forbruksprofil og en profesjonell drift av anlegget. For periode 2022 til 2023 er denne maksprisen satt til 190 øre/kWh.

Det gis i dag kun makspris til kunder med fjernvarme som grunnlast, dvs. at kunder som kun bruker fjernvarme til spisslast ikke har sikring. Dette henger sammen med at produksjonsprisen til disse kundene er høy, da andel avfallsvarme er lav på de tider av året disse kundene henter ut mest varme.

6 Våre anbefalinger

6.1 Effektprising husholdning

Vår erfaring er at kundene i dag forventer at energiforbruket måles med tilsvarende oppløsning for fjernvarme som dagens AMS målefor sikrer for strøm. Det bør derfor være et mål for bransjen kundene en kontinuerlig eller timebasert måling. Dette vil klart kreve et løft for bransjen, men samtidig et behov som til slutt vil melde seg enten som et kunde krav, eller som del av offentlig regulering.

6.2 Regulering av fjernvarmepris

Dagens regulering av fjernvarmeprisen har stått seg godt over lang tid. Selv i perioder med høye strømpriser har markedet regulert prisene på en god måte, uten at det som omtales som monopolistene i rapporten har kunnet utnyttet situasjonen. Dette skjer fordi bransjen har høy initiell kapitalintensitet og derfor er avhengig av langsiktige stabile kunderelasjoner, fremfor kortsiktige inntektstopper.

Dersom en ny regulering skal på plass, er rapportens konklusjon om varmpumpe, som kundens rimeligste alternativ, et spor å følge. Det som er viktig er at det ved beregning av varmpumpealternativet gjøres med korrekt input når det gjelder investeringsbehov, reinvestering og løpende driftskostnader. På dette området har rapporten fra Vista store mangler. Et annet viktig moment er at det er den reelle alternative kostnaden med strøm som legges til grunn. Dette innebærer at det er periodene for strøm og fjernvarme må være i samme tidsperiode, enten det er time, døgn eller måned.

Fjernvarmekonsesjoner medfører både retter og plikter for fjernvarmeaktøren. Nye bygg har tilknytningsplikt til fjernvarme, og representerer oftest en langsiktig kunderelasjon. Samtidig er det ikke bruksplikt og alle kunder står fritt til selv å etablere energiproduksjonsanlegg. Fjernvarmekundene får ferdig levert varme, med mindre innsats, effektiv arealbruk og til en lavere kostnad enn alternativet. Fjernvarmeaktørene pålegges oppgaver relatert til beredskap, IKT-sikkerhet og reservelast (N-1). Dette er goder for kundene og for samfunnet, og representerer en merverdi i forhold til alternativkosten. I vurderingen av hva som er «riktig pris» må også slike merverdier tas med.

Eviny forventer at prisbilde for energi vil bli mer volatil i fremtiden. Kundene etterspør i økende grad forutsigbarhet. Dette har spesielt blitt synlig i forbindelse med de nye fastpriskontraktene for strøm. Dagens regulering av fjernvarmeprisen er til hinder for at tilsvarende kontrakter kan tilbys for fjernvarme, til tross for at det er et ønske fra både bransjen og kundene. En ny regulering av fjernvarmeprisen bør derfor i økende grad gjøre det mulig for bransjen å tilby denne typen kontrakter.

Både kunder og fjernvarmeaktører må ivaretas dersom man skal sikre at samfunnsøkonomiske anlegg realiseres. Er fjernvarme dyrere enn alternativet over tid, velger kundene andre løsninger. Dersom nye og eksisterende aktører opplever usikre rammebetingelser, for høy risiko eller manglende inntjening vil de flytte investeringene over i andre markeder. Konsekvensen blir

Hørings svar - Varme til riktig pris

i begge tilfeller at samfunnsøkonomiske prosjekter skrinlegges, og mindre optimale eller samfunnsøkonomisk dårlige løsninger foretrekkes. Dette vil være uheldig med tanke på den energiomstillingen og de klimautfordringene vi som samfunn står overfor.

Vennlig hilsen

